

מי שאמר פרק רביעי נזיר

ל.

עין משפט גזר מצוה

ס א ב מו פ סח מהל
מדות הל' ט"ו:

נוסחת הריב"ן

א] להדירו אביו: ב] קאים:
ג] במצוה דלא דיעבד: ד] כ"ג
ה] אביו: ו] אביו: ז] כ"ג
ח] כ"ג: ט] כ"ג: י] כ"ג
יא] כ"ג: יב] כ"ג: יג] כ"ג
יד] כ"ג: יו] כ"ג: יז] כ"ג
יח] כ"ג: יט] כ"ג: כ] כ"ג
כא] כ"ג: כב] כ"ג: כג] כ"ג
כד] כ"ג: כה] כ"ג: כו] כ"ג
כז] כ"ג: כח] כ"ג: כט] כ"ג
ל] ואין זה:

הגהות התוספות

1. צ"ל ומק' ס"ל עד.
2. מידות ומנה קמח אמר
לדע אס הביא ב' שערות,
ממחוק. 3. צ"ל נדרים אלא ארבי
אשתכח. 4. צ"ל י"ג.
5. צ"ל י"ג.
6. צ"ל היא אשתכח. 7. צ"ל
מירוס. 8. צ"ל ואס לא מו
במ"י. 9. צ"ל ואל"ת.

מוסף רש"י

האיש מגלה על נזירות
אביו. אס נדר לציו נזירות
הקפיד קניטתו ומת וזהו
זנו מיר, הן מגלה זיוס
מלאת ומכיל קניטת
אביו (סוטה כג.).
הלכה היא בבירור. הלכה
הנכונה ממני היא שכלות
מיר (שם כג.).
הדרן ע"ך מי שאמר

פ"י הרא"ש (המשך)

שערות אליבא דר' היאך
יביא קניטתו נזיר דבהבאת
שערות פסק נזיר אביו
כדקתני בתוס' (ובמבטני)
פיר' (לעיל) ושבביל עצמו
אזוהו נזיר וא"כ הביא
סימנים בשעת התנאי.
א"ת שהיתה כוונתו
ראשי' בביא סימנים קודם
שישלם נזיר אביו שיהא
נזיר בשביל עצמו. מ"מ
לא משכחת לה שיהא ראו
לנזירות קרבנו בהשלמת
הנזיר אביו מיר. ודיחית
שמטעם (הרי טעו) תנאו
ויכל (להביא) (דמבאי)
קרבנותיו בהשלמת נזירות
אביו בלא שום ספק:
הנזיר א"ל בר' יהודה
דאמר עד שיעל לעונת
נדרים נחא. דאפי' אם
הגיע לעונת נדרים במצוי
ואביו נזיר והפריש אביו
ולהביא ב' שערות לא
חיישי' דבשנת י"ג היו קאי
(עדיין) ואפי' אם הביא ב'
שערות היו (גדול) [קטן]
דשומא ניהו. וקשה לי
[תא] ר"י בר' יהודה הוא
דאמר פרק יוצא הניץ
דמשנת י"ג ואילך אם הביא
ב' שערות היו גדול. ואיכא
למפרך כיון דמילתא דלא
שכיחא היא שביא סימנים
קודם שיהא בן י"ג לא
חיישינן שמא הביא. ה"ג
אביו נזיר והפריש נזיר
ואין האשה מגלחת על נזיר
אביו. כיצד מי שהיה הוא
מעות סתומים לנזירותו
לנדרה שאין הרי אלו יפלו
לנדרה שאין הרי אלו יפלו
על מעות אביו נזיר הווי לו מעות
סתומים ומת ואמר הבן הריני נזיר ע"מ
שאלה על מעות אבא והו סמגלה על מעות אביו: מאי
טעמא מגלח על נזיר אביו
מאי שנא משאר קרבנות דאמר לעיל דקרבנו
הוא יוצא ואינו יוצא בקרבן אביו: פשיטא
מאי למימרא וכי' וכי' וכו'

ואמאי הא ברשותיה דאב קאים. [ואפי'] הוי גדול דקס"ד גדול
אני היינו גדול לענין נדרו נדר דהיינו (לענין) משהגיע
לעונת נדרים עדי' שביא ב' שערות מני מדיר ליה ומנא קמא אמר
לידע אס הביא ב' שערות: אלא דלמר אהא שביביל אהא אהא
שביביל אבא אהא בשביל עצמי אי אייתי
שתי שערות מעיקרא קאים בנזירות דיליה
ולבסוף קאים בנזירות דאבובה ואי אייתי
במצעי' מאי הניחא לר' יוסי בר' יהודה דאמר
עד שיגיע לעונת נדרים אלא לרבי דאמר
עד שיביא שתי שערות מאי איכא למימר
אמרי לרבי ליכא תקנתא עד דיתוב דיליה
ויתוב דאבוביה: **מתני'** אהאיש מגלח על
נזירות אביו ואין האשה מגלחת על נזירות
אביוה כיצד מי שהיה אביו נזיר והפריש
מעות סתומים על נזירותו ומת ואמר הריני
נזיר על מנת שאגלח על מעות אבא אמר
ר' יוסי הרי אלו יפלו לנדרה אין זה מגלח
על נזירות אביו איהו שמגלח על נזירות אביו
מי שהיה הוא ואביו נזירים והפריש אביו
מעות סתומים לנזירותו ומת זה הוא שמגלח
על נזירות אביו: **גמ'** מ"ט אמר ר' יוחנן
הלכה היא בנזיר פשיטא מאי למימרא רבן
יורש את אביו בת לא לא צריכא דלית
ליה אלא בת מהו דתימא יורשין גמירין לה
קא

בזאתן שלשים יום שהרי נזירות אביו מתבטל (עדי) אחר הבאת
סימנים ואין יבא קרבנותיו לסוף שלשים יום שהדירו אביו וליכא
למימר דדעמו הוי שאפי' יבא סימנים שלא יפסק נזירות אביו מכל
מקום אינו ראוץ להביא קרבן בשביל נזירות אביו לזד אס בשביל
עצמו כיון שלא פירש ואל"ת ואמאי לא פריך הכי [למתניתין] א] דהיאך
מדיר זנו זמיר כי מייטי במציעי מאי וי"ל דמתני' איכא לאוקמי
בעירו בשנת י"ג דלף אס מציא חס שומא אצל אהא קא קשיא
ליה דקאי ליה אחר שנת י"ג שנה מדקמימי' לת"ק למיבדקה אס
הביא אס לאו דקודם לכן שומא אינון אי נמי יש לפרש דאמתני'
ליכא למיפסק דודאי צדיקין במלאת ימי נזירותו ואי מספקין א'
אייתי סימנים במציעי לא א] (נצדיקה) אצל אהא קשיא ליה דקאמר
ללא מטעמיה לנדרים דבלא צדיקה מיקון הבל שומא דלס קטן אני
כאלו [לא] היה שם צדיקה נזיר ולכן פריך דהא דודאי אי אייתי
במציעי אינו מתוקן כלל: **ה' הניחא לר' יוסי בר' יהודה דאמר עד**
שיגיע לעונת נדרים. והוא עומד בשנת י"ג ליה למיחש דהוי שומא
וא"ת נחוש שמא זבא לעונת נדרים במציעי ואל"ת איך ילא נזירות
אביו לזד ל' יום ופרי' דעונת נדרים אינה סותרת דנהי דהאז אינו
יכול להדירו מנאן ואין מכל מקום היכא להדירו קודם לכן משום
עונת נדרים לא פקע חין דלא פניו ב' כ"ח דרבנן אצל שערות דליש
דאורייתא פקע דלזכו ואל"ת נחוש לשערות במציעי ג] י"ל דמייירי
תחילת י"ג דלכתי אי הוה ליה במציעי ה"ל שומא בעלמא ואף
אס זבא לכלל עונת נדרים במציעי נזירות אין להקפיד לפירוש
רבינו חס דעונת נדרים אינה סותרת דנהי נמי דאין מדירו (אלא)
כשהגיע לעונת נדרים אכתי קאי בקטנותו וכל כונה דלא הדר
זיה הוה זנדר אביו וגם שמא לא יוכל למחות במציעי: אלא לרבי דאמר
עד שיביא שתי שערות. והביאו לנדרים בשנת י"ד לידע אס הביא במציעי
מאי: **ל' רבי ליכא תקנתא עד דיתוב דיליה.** פירוש שפירש שמנתי
ר' מניח דר' (ל') יוס אחר שהדירו אביו דלא מננה נפשא איכא
[שלשים] או לפני הבאת סימנים או אחר הבאת סימנים ועלתה לו
הנזירות אביו: **ה' איש מגלח על נזירות אביו ואין אשה מגלחת**
כיצד מי שהיה הוא ואביו נזירים והפריש אביו מעות לנזירותו ומת
ר' יוסי אומר הרי אלו יפלו לנדרה ואיהו מעות אביו על נזירות אביו
הרי שהיה אביו נזיר והווי לו מעות סתומין ומת ואמר הריני נזיר
ע"מ שאגלה על מעות אבא זהו שמגלה על נזירות אביו וליכא
נזיר' מגלה על מעות אביו ואס ו] כח"ט אביו אינו מגלה: בלא הלכה דיענין
לאין צנת מגלחת ומלמי' הוצרך מילתא דר' יוחנן ואל"ת דר' יוחנן גופיה
אמרה כי הך דפ' אלו מנזירות (ב"מ דף כה.) וכמה אמר ר' יחזק קב צברע אמות: (וע"ע מוספס פסחים לג. ד"ה תמן וכי' ומה שגרסא סס):

אלא. הליבא דרבי (א) כגון דלמר אהא שביביל אהא אהא שביביל אבא אהא
אי אייתי ב' שערות מעיקרא. כלומר הניחא דמתלמת מתני' כותמיה
דרבי דלא מייחייב אלא כדאז נזירות אילו אייתי ב' שערות מקמי
אוהירו אביו: **קאים בנזירות דיהויה.** כדקאמר איהו אס אני גדול
שהצמתי שמי שערות שאני נתפס
בזל אבא אהא שביביל עצמי ואי
אייתי שמי שערות לנכסף להדירו
אביו וקאי בנזירות דאביו ולא חייל
עליה נזירות דיהויה כלל דהא לא
קביל עליה נזירות אלא אס אינו
נתפס בשביל אביו וכיון דעדיין לא
הביא ב' שערות חל עליה נזירות
לנדרה ולא חייל עליה נזירות דיהויה
כלל: **ואי אייתי ג' במציעי.** (ט) לא
יענין אי כההיא שמתא להדירו
אביו אייתי ב' שערות א' לא מי
ניחא והא כיון דלמר אהא שביביל
אהא אהא שביביל עצמי אס זואינו
נתפס בשביל אביו ואפשר דקאים
בשמי' עשרה והגיע לעונת נדרים
ועדיין לא הביא ב' שערות וחל עליו
נזירות שלו ונזירות של אביו כיצד
אתה פוטר נזירות אהת והא
מייחייב למיקס נזירות על שלו ועל
של אביו: ה"ג הניחא לרבי יוסי
רבי יהודה דאמר עד שיגיע לעונת
נדרים אלא לרבי דאמר עד שיביא
ש' שערות מאי איכא למימר אמרי
לרבי ליכא תקנתא עד דיוסי דיהויה
ויסיב דאביו. כלומר לר' יוסי דאמר

דאין האז מדירו אלא עד שמגיע לעונת נדרים ניחא דלא חייל עליה
אלא נזירות אהת אלא לרבי דאמר עד שיביא ב' שערות אביו דלמר
אהא שביביל אבא אהא שביביל עצמי ושניהם יכולין להזיר אמאי לא
מייחייב בשמי נזירות אמרי לרבי לית ליה תקנתא עד דעדיד דיליה
ודאביו: ו] לישנא אחרתא] אלא לרבי דאמר כו' הא כרשומיה
דאביו קאים. כל זמן שלא הביא שתי שערות וז' נזירות קביל עליה
לחילו רבי מודה דלכשהגיע לעונת נדרים מני מיר עצמו ואפי'
לא הביא שתי שערות (ט) וואהדירו אביו הוא דפלגיני: ומשני
אלא דאמר. בלשון זה אהא שביביל אבא כו' כלומר אי אבא מני
(ו) להדירי אבא מיר זנדר אבא ואס לאו אהא מיר בשביל עצמי
וכיון דלזכו יכול להדירו חד נזירות קביל א] לחודה: אי אייתי ב'
שערות מעיקרא. קודם (ט) שהדירו אביו קאים בנזירות דיליה ולא
בנזירות דאביו דינא מרשות אביו: **ולבסוף.** לאחר שזא לז"ד קאים
בנזירות דאביו דהא יש לאביו רשות זו וכיון דמני אביו להדירו לא
קביל עליה נזירות דיליה: ואי דאייתי במציעי. וואמר שהדירו
אביו אי לא הווי זיה עד השתא א] ה"ה השתא על כן כדחייב ימנה
ב' נזירות מספיקא דעלמא לא הווי זיה שתי שערות מעיקרא עד
השתא ומנאן נזיר בשביל אביו וכשזא לפני ז"ד ואמר אהא שביביל
עצמי לזוהא מיר נמי בשביל עצמו דהא הביא ב' שערות במציעי
ואי מייטי במציעי מאי דודאי השתא אייתי ב' שערות
ומנאן נדר אביו נדר ו] וכשזא לז"ד ואמר נמי אהא שביביל
עצמי הווי נזיר זנדר דיהויה וימנה ב' נזירות: ה"ג במסניסין
האיש מגלה על נזירות אביו כו' כיצד מי שהיה אביו נזיר והפריש
מעות א] על נזירותו ומת ואמר הריני נזיר ע"מ שאגלה על מעות אבא
אמר רבי יוסי הרי אלו יפלו לנדרה וואינו מגלה על נזירות אביו
מי שהיה הוא ואביו נזירים והפריש מעות סתומין לנזירותו ומת
זהו שמגלה כו' **גמ'** מ"ט. אין האשה מגלחת על נזירות אביו:
הלכה היא בנזיר. שהבן מגלה ואין לנו ללמוד דילימא אלא מה
שמסורת הוא צדיקין בן ולא צנת: **פשיטא.** שהבן מגלה ולא הצנת דאין
לצנת במקום הבן כלום והלכה למה ל' **מהו דמימא יושעין גמירי לה.**
שמגלחין על נזירות אביו ולא שנת בן לא שנת צנת במקום שאין בן:
קמ"ל

א] על מ: ב] סוטה כג.,
ג] לעיל כח: ד] לקמן סא:
סוטה כג., א] נבשלא
רש"י.

הגהות הריב"ן

(א) רש"י ד"ה אהא אהא
דרבי הא דלמר אהא אהא
הד"ה עס ד"ה אי אייתי
ב' שערות מעיקרא דרבי
כלומר וכו' מקמי דהדירו
אביו דקאים בנזירות וכו'
לכסף דהדירו אביו קאי:
(ב) ד"ה ואי אייתי במציעי
דלא דיעבד: (ג) ד"ה הכי
גרסינן וכו' דיליה דאביו
לשנא אחרתא אלא לרבי
וכי' ואהדירו דאביו הוא
דפלגיני: (ד) ד"ה ומשני
וכי' מנא להדירי אהא
מיר בנייר אבא וכו' דלזכו
יכול להדירו וכו' וכו':
(ה) ד"ה אי אייתי וכו'
קודם שהדירו אביו וכו'
דמני אביו להדירו לא:

גליון הש"ס

תוס' ד"ה הניחא וכו'
דמייירי תחלת י"ג. י"ל
דנבדכו הקודם מבני
דמנח מנמי ליה למיפיק
דליכא לאוקמי בעירו בשנת
שמי' עשרה והגיע דיעבד
מני נזירות קודם המתא
שנת י"ג דליכא שש שיעיב
במציעי ומפלא מקון לאש
אלה כמ' לרבי' וכו'
לאוקמי תחלת י"ג דהיינו
יוס א קודם מתא שנת
י"ג ולמפלא מקון לאש
כיון דלזכו מפקיק ולי'
השערות הא יהיה שומא:

הגהות מהר"ב

רנשבורג
[א] תרי"ה ה"ג וכו' וא"ת
ואמאי לא פריך הכי למתני'
דלדף. ממקן תיבת דלדף
ג' וצ"ל דהא: [ב] בא"ד ר' יוסי
סימנין במציעי לא
נצדיק. תיבת נצדיק
מנחק. וצ"ל קניטת. אצל
ההבא לא נצדיק ליה
דהא אינו נצדיק להקריב
קרבנות. ר"ב פלגמי:
ג] ד"ה הניחא וכו'
לשערות במציעי. וכו'
הה"ה כ"ל א"מ:
ד] ד"ה לרבי וכו' ר' שמש
ל'. ממקן ל' וצ"ל שנת
כ"ל א"מ: [ח] בא"ד
ועלנה לזירותו או נזירות
אביו כ"ל: [ו] ד"ה אביו
וכי' ואס אינו נתיי אביו
כ"ל א"מ:

פ"י הרא"ש

הא ברשותיה דאביו [קאי]
דס"ד דלר' נמי קטן גדול
לענין נדרים קאמר ולהכי
פריך אפי' הניץ לעונת
נדרים ברשות אביו קאי.
ומשני דאליבא דר' לאו
קטן גדול לענין נדרים
קאמר אלא קטן גדול
ממש בהבאת שערות.
והיינו אם בשביל אבא
כגון שלא הבאתי ב'.
שערות אהיה בשביל אבא.
ואם לאו שהבאתי ב'.
שערות אהא בשביל עצמי.
ומילתא דפשיטא הוה לר'
הוי פ' הכי אלא דתלמודא
שקיל וטרי לפ' דבירי וכו'
משום דבעי לאקשווי עליה. אי אייתי ב'
שערות קאי מייחייב בנזירות אביו וניחא נמי אם לא הביא ב' שערות עד שלמנו ימי
נזיר' מייחייב בנזיר אביו: אלא אי אייתי במציעי. אם אלא הביא ב' שערות כיוס שהדירו אביו וטרו ימי נזירותו הביא ב'